

Lesson Notes № 75

Курс з історії України Ч. 5: Визвольні змагання 1917-1921 років

Ukrainian History Course Part 5: Liberation contests of 1917-1921

Link to audio: ukrainianlessons.com/episode75

Вільний вступ

Привіт! Це Анна, ваша вчителька української. Вибачте, будь ласка, за те, що минулого тижня не було уроку. На жаль, захворів Михайло, який читає для вас історію України, а тому ми не могли продовжувати.

Hello! This is Anna, your Ukrainian teacher. I am very sorry that last week we did not have a lesson. Unfortunately, Mykhailo, who reads the history of Ukraine for you, got sick, and that is why we could not continue.

Крім того, тут у мене був якийсь шалений тиждень! Я живу зараз у Філадельфії, в Америці. І уявіть собі, минулого тижня горів будинок моїх сусідів, там була велика пожежа! Тому мені навіть довелося переїхати в іншу квартиру.

Also, I had a crazy week here! I currently live in Philadelphia, in the United States. Can you imagine, the house of my neighbors was burning last week, there was a big fire! That is why I had to move out to another apartment.

Але зараз все добре, все в порядку. Я закінчую своє навчання і викладання в Пенсильванському університеті і скоро повертаюся додому.

But everything is fine now; it is all right. I am finishing my studies and teaching at the University of Pennsylvania, and I will be back home soon.

А ми повертаємося до історії. Минулого разу, два тижні тому, на подкасті ми розповідали вам про Україну в складі імперій, про XIX століття.

Now we go back to history. Last time on the podcast, two weeks ago, we told you about Ukraine as part of empires and about the 19th century.

А сьогодні ми починаємо говорити про століття XX, а саме про кілька дуже насичених років. Ви готові слухати далі курс історії України? Тоді почнімо!

And today, we begin to talk about the 20th century, namely about a few very intense years. Are you ready to listen to the Ukrainian history course? Then let's get started!

Енциклопедія

- **Перша світова війна** — World War I was a global war, originating in Europe, that lasted from 28 July 1914 to 11 November 1918.
- **Антанта** — the Triple Entente refers to the understanding linking the Russian Empire, the French Third Republic, and the United Kingdom of Great Britain and Ireland. During World War I, all Entente members entered it as Allied Powers against the Triple Alliance.
- **Троїстий союз** — the Triple Alliance or Triplice was a secret agreement between Germany, Austria-Hungary, and Italy before World War I.
- **Більшовики** — members of the majority faction of the Russian Social Democratic Party, which was renamed as the Communist Party after the October Revolution of 1917.
- **Українська Народна Республіка (УНР)** — the Ukrainian People's Republic was a predecessor to modern Ukraine, declared on 10 June 1917.
- **Михайло Грушевський** was a Ukrainian academician, politician, historian, and statesman, one of the most important figures of the Ukrainian national revival of the early 20th century. He was the country's greatest modern historian, foremost organizer of scholarship, leader of the pre-revolution Ukrainian national movement, and head of the **Центральна Рада** (Ukraine's 1917-1918 revolutionary parliament).
- **Павло Скоропадський** was a Ukrainian aristocrat, military and state leader, and decorated Imperial Russian and Ukrainian Army general of Cossack heritage. Skoropadskyi became a conservative leader in Ukraine following the Russian Revolution of 1917 and was a founder of the Hetman dynasty of Ukraine.
- **Директорія Української Народної Республіки** was a provisional collegiate revolutionary state committee of the Ukrainian People's Republic, initially formed on November 13-14, 1918, in rebellion against Skoropadskyi's regime.
- **Західноукраїнська Народна Республіка (ЗУНР)** — the West Ukrainian People's Republic was a short-lived republic that existed in late 1918 and early 1919 in eastern Galicia. It included the cities of Lviv, Przemyśl, Kolomyia, and Stanislaviv and claimed parts of Bukovina and Carpathian Ruthenia.
- **Акт злуки** was an agreement signed on January 22, 1919, by the Ukrainian People's Republic and the West Ukrainian People's Republic at St. Sophia Square in Kyiv.
- **Польсько-українська війна (1918-1919)** was a conflict between the Second Polish Republic and Ukrainian forces (both the West Ukrainian People's Republic and the Ukrainian People's Republic). The war started in **Галичина** after the dissolution of the Austro-Hungarian Empire and spilled over into the **Волинь** region of the collapsing Russian Empire.
- **Антон Денікін** was a Russian Lieutenant General in the Imperial Russian Army and, afterward, a leading general of the White movement in the Russian Civil War.
- **Нестор Махно** was a Ukrainian anarchist revolutionary and the commander of an independent anarchist army in Ukraine in 1917-1922.
- **Володимир Винниченко** was a Ukrainian statesman, political activist, writer, playwright, and artist, who served as the first Prime Minister of Ukraine.
- **Симон Петлюра** was a Ukrainian politician and journalist. He was the Supreme Commander of the Ukrainian Army and the President of the Ukrainian National Republic during Ukraine's short-lived sovereignty in 1918-1921, who led Ukraine's struggle for independence following the fall of the Russian Empire in 1917.
- **Ризька мирна угода** — The Peace of Riga, also known as the Treaty of Riga, was signed in Riga on 18 March 1921 by Poland, Soviet Russia (also acting on behalf of Soviet Belarus), and Soviet Ukraine. The treaty ended the Polish-Soviet War.

Вправи

1

Послухайте текст у подкасті і вставте ці іншомовні слова:

А контрнаступ	Д хаос
Б агресії (агресія)	Е радикали (радикал)
В диктатуру (диктатура)	Є папері (папір)
Г лідери (лідер)	Ж революція
Ґ територію (територія)	З анархісти (анархіст)

Під час **Першої світової війни** українці були змушені битися один проти одного, оскільки Російська імперія була в складі **Антанти**, а Австро-Угорська імперія — **Троїстого союзу**. Війна послабила і змінила обидві імперії. У лютому 1917 року в Росії відбулась ¹ _____ — владу царя було повалено. У країні запанував ² _____. Це дало шанс лідерам українських організацій та партій створити свій орган влади — **Українську Центральну Раду**. Її головою став український історик Михайло Грушевський.

У листопаді 1917 року в Росії вибухнула нова революція, внаслідок якої владу захопили ліві ³ _____ — **більшовики**. Тоді виникнула **Українська Народна Республіка**. І вже в грудні між українцями та більшовиками розпочалась війна. В умовах військової ⁴ _____ у січні 1918 року Українську Республіку було проголошено незалежною.

Щоб зупинити більшовиків, українські ⁵ _____ вирішили укласти договір з Німеччиною та Австро-Угорщиною. У результаті, німці підтримали військовий переворот в Україні, і владу захопив генерал **Павло Скоропадський**. Він оголосив себе гетьманом і встановив ⁶ _____. Противники гетьмана (переважно соціалісти) об'єдналися та створили свій орган — **Директорію Української Народної Республіки**. Вони організували селянське повстання проти Скоропадського, і в грудні 1918 р. його владу було повалено.

Тим часом мешканці Західної України, скориставшись послабленням Австрійської держави, також проголосили власну державу — **Західноукраїнську Народну Республіку (ЗУНР)**. Проте на ⁷ _____ Галичини претендували поляки, які після Першої світової війни змогли відновити власну державу. Вибухнула **польсько-українська війна**. У січні 1919 р. сталася символічна подія: керівники Директорії та ЗУНР оголосили про **злуку**, тобто об'єднання обох частин України: УНР і ЗУНР. Проте воно залишилося на ⁸ _____ : насправді дві країни залишалися окремими, а їхні лідери так і не змогли домовитися про спільні дії.

Період 1919-1920 рр. був надзвичайно важким. На Україну наступали то більшовики, то білогвардійці на чолі з **Антоном Денікіним**. До того ж, в Україні з'явилися ⁹ _____ під керівництвом **Нестора Махна**, які не визнавали жодної влади. Директорія була вкрай слабкою. Її лідери, зокрема **Володимир Винниченко** та **Симон Петлюра**, мали геть різні бачення зовнішньої політики в Україні.

Більшовики перемагали, і у розпачі Симон Петлюра уклав союз із Польщею, пожертвувавши при цьому Західною Україною. Навесні 1920 року польсько-українські сили пішли в наступ на більшовиків. Спочатку вони контролювали велику частину України, проте вже влітку більшовики здійснили ¹⁰ _____ і навіть дійшли до Варшави. Для українців визвольні змагання завершилися поразкою. Більшість українських земель опинилася під владою більшовиків, а Галичина та західна Волинь, згідно з **Ризькою мирною угодою**, дісталися Польщі.

2

Правда чи неправда?

1. Під час Першої світової війни всі українці воювали проти німців. _____
2. Українська Народна Республіка утворилася після Революції в Росії. _____
3. Павло Скоропадський керував Україною у 1918 році. _____
4. Директорія була створена Павлом Скоропадським. _____
5. УНР і ЗУНР об'єдналися, але ненадовго. _____
6. Нестор Махно і Антон Денікін керували армією білогвардійців. _____
7. Симон Петлюра був головою Центральної ради. _____
8. У польсько-українській війні українці та поляки зазнали поразки. _____

3

Виберіть слово, яке підходить до речення:

1. 24 серпня 1991 року Україна _____ свою незалежність.
A визнала **B проголосувала** **B проголосила**
2. Друга світова війна значно _____ економіку Великобританії.
A покращила **B послабила** **B розвинула**
3. 26 квітня 1986 року сталася одна з найбільших аварій світу — _____.
Чорнобильська атомна станція.
A згоріла **B вибухнула** **B зламалася**
4. Міжнародна компанія шукає у свою команду _____ проекту.
A керівника **B організатора** **B вчителя**
5. _____ — це наука. Ніяка перемога так не вчить (Ліна Костенко).
A Досвід **B Поразка** **B Навчання**
6. Після невеликої перерви організація знову _____ свою діяльність.
A відновила **B змінила** **B зупинила**

7. Актор _____ 1 мільйон доларів на допомогу жертвам землетрусу.

А подарував

Б послав

В пожертвував

8. _____ приємно бачити вас знову в Україні!

А Значно

Б Максимально

В Надзвичайно

Історія України Ч. 5 «Визвольні змагання»

Під час **Першої світової війни** українці були змушені битися один проти одного, оскільки Російська імперія була в складі **Антанти**, а Австро-Угорська імперія — **Троїстого союзу**. Війна послабила і змінила обидві імперії. У лютому 1917 року в Росії відбулась революція — владу царя було повалено. У країні запанував хаос. Це дало шанс лідерам українських організацій та партій створити свій орган влади — **Українську Центральну Раду**. Її головою став український історик **Михайло Грушевський**.

У листопаді 1917 року в Росії вибухнула нова революція, внаслідок якої владу захопили ліві радикали — **більшовики**. Тоді виникнула **Українська Народна Республіка**. І вже в грудні між українцями та більшовиками розпочалась війна. В умовах військової агресії у січні 1918 року Українську Республіку було проголошено незалежною.

Щоб зупинити більшовиків, українські лідери вирішили укласти договір з Німеччиною та Австро-Угорщиною. У результаті, німці підтримали військовий переворот в Україні, і владу захопив генерал **Павло Скоропадський**. Він оголосив себе гетьманом і встановив диктатуру. Противники гетьмана (переважно соціалісти) об'єдналися та створили свій орган — **Директорію Української Народної Республіки**. Вони організували селянське повстання проти Скоропадського, і в грудні 1918 р. його владу було повалено.

Тим часом мешканці Західної України, скориставшись послабленням Австрійської держави, також проголосили власну державу —

During World War I, Ukrainians were forced to fight against each other since the Russian Empire was part of the Entente, and the Austro-Hungarian Empire was part of the Triple Alliance. The war weakened and changed both empires. In February 1917, a revolution took place in Russia — the tsar's power was overthrown. Chaos prevailed in the country. This gave the leaders of Ukrainian organizations and parties the chance to create their own authority — the Ukrainian Central Rada. Its head was Ukrainian historian Mykhailo Hrushevskyi.

In November 1917, a new revolution broke out in Russia which resulted in the capture of power by the left radicals — the Bolsheviks. Then the Ukrainian People's Republic appeared and already in December, the war began between the Ukrainians and the Bolsheviks. In the conditions of military aggression in January 1918, the Ukrainian Republic was proclaimed as independent.

To stop the Bolsheviks, Ukrainian leaders decided to make an agreement with Germany and Austria-Hungary. As a result, the Germans supported a military coup in Ukraine, and General Pavlo Skoropadskyi seized power. He declared himself a hetman and established a dictatorship. The opponents of the hetman (mostly socialists) united and created their own authority — the Directory of the Ukrainian People's Republic. They organized a peasant uprising against Skoropadskyi, and in December 1918, he was overthrown.

Meanwhile, residents of Western Ukraine, taking advantage of the weakening of the Austrian state, also proclaimed their own state —

Західноукраїнську Народну Республіку (ЗУНР).

Протé на територію Галичини претендували поляки, які після Першої світової війни змогли відновити власну державу. Вібухнула польсько-українська війна. У січні 1919 р. сталася символічна подія: керівники Директорії та ЗУНР оголосили про злуку, тобто об'єднання обох частин України: УНР і ЗУНР. Протé вонó залишилося на папері: насправді дві країни залишалися окремими, а їхні лідери так і не змогли домовитися про спільні дії.

Період 1919-1920 рр. був надзвичайно важким. На Україну наступали то більшовики, то білогвардійці на чолі з **Антóном Денікіним**. До того ж в Україні з'явилися анархісти під керівництвом Нестора Махна, які не визнавали жодної влади. Директорія була вкрай слабкою. Її лідери, зокрема **Володими́р Винниче́нко** та **Симон Петлю́ра**, мали геть різні бачення зовнішньої політики в Україні.

Більшовики перемагали, і у розпачі Симон Петлю́ра уклав союз із Польщею, пожертвувавши при цьому Західною Україною. Навесні 1920 року польсько-українські сили пішли в наступ на більшовиків. Спочатку вони контролювали велику частину України, протé вже влітку більшовики здійснили контрнаступ і навіть дійшли до Варшави. Для українців визвольні змагання завершилися поразкою. Більшість українських земель опинілася під владою більшовиків, а Галичина та західна Волинь, згідно з **Різькою мірною угодою**, дісталися Польщі.

the Western Ukrainian People's Republic (WUPR). However, the territory of Galicia was claimed by the Poles who, after World War I, were able to restore their own state. The Polish-Ukrainian war broke out. In January 1919, a symbolic event took place. Heads of the Directorate and the WUPR announced the merger, that is, the unification of both parts of Ukraine, the UPR and WUPR. However, it remained on paper. In fact, the two countries remained separate, and their leaders could not agree on joint actions.

The period of 1919-1920 was extremely difficult. Ukraine was attacked by the Bolsheviks, then by the White Guards led by Anton Denikin. In addition, anarchists led by Nestor Makhno appeared in Ukraine; they did not recognize any authority. The Directory was extremely weak. Its leaders, including Volodymyr Vynnychenko and Symon Petliura, had totally different views on foreign policy in Ukraine.

The Bolsheviks were winning, and in despair, Symon Petliura concluded an alliance with Poland, sacrificing Western Ukraine. In the spring of 1920, the Polish-Ukrainian forces attacked the Bolsheviks. At first, they controlled a large part of Ukraine, but in the summer, the Bolsheviks carried out a counteroffensive and even came to Warsaw. For Ukrainians, the liberation struggle ended in defeat. Most of the Ukrainian lands were under the control of the Bolsheviks, while Galicia and western Volyn, according to the Riga Peace Agreement, went to Poland.

Відповіді на вправи

1

1. Ж	6. В
2. Д	7. Ґ
3. Е	8. Є
4. Б	9. З
5. Г	10. А

2

1. Неправда (частина українців воювали з Троїстим союзом)
2. Правда
3. Правда
4. Неправда (створена українськими соціалістами з УНР)
5. Правда
6. Неправда (тільки Антон Денікін)
7. Неправда (Михайло Грушевський)
8. Правда

3

1. В	5. Б
2. Б	6. А
3. Б	7. В
4. А	8. В

Key Vocabulary 2-75

агресія	aggression
бачення	vision, view
вибухати, вибухнути	to burst, to explode (<i>imperfective, perfective</i>)
визволяти, визволити	to free, to liberate (<i>imperfective, perfective</i>)
відновлювати, відновити	to renew, to repair, to restore (<i>imperfective, perfective</i>)
вкрай	extremely, completely, absolutely
внаслідок	in consequence (of), as a result of
встановлювати, встановити	1) to set up, to place; 2) to determine, to establish (<i>imperfective, perfective</i>)
генерал	general
геть	1) completely, totally; 2) away
диктатура	dictatorship
діставатися, дістатися	1) to go to, to fall to one's lot; 2) to reach, to get (to) (<i>imperfective, perfective</i>)
до того ж	in addition
договір	1) treaty, pact, convention; 2) contract, agreement
жертвувати, пожертвувати	1) to make a donation; 2) to give up, to sacrifice (<i>imperfective, perfective</i>)
жодний = жоден	no one, nobody
запановувати, запанувати	to prevail, to triumph (<i>imperfective, perfective</i>)
змагання	competition, contest
змусений	forced
зовнішня політика	foreign policy
зупиняти, зупинити	to stop, to put out of action (<i>imperfective, perfective</i>)
керівник, керівниця	chair, chief, head (<i>male, female</i>)
керівництво	direction, supervision, management
контрнаступ	counterattack
контролювати, проконтролювати	to control (<i>imperfective, perfective</i>)

лідер	leader
мешканець, мешканка	inhabitant, resident (<i>male, female</i>)
на чолі = під керівництвом	led by, headed by
надзвичайно	extremely, highly
насправді	in fact, in reality
наступати, наступити	1) to set one's foot on, to step on; 2) to advance, to attack (<i>imperfective, perfective</i>)
німець, німкеня	German (<i>male, female</i>)
об'єднуватися, об'єднатися	to unite, to incorporate (<i>imperfective, perfective</i>)
опинятися, опинітися	to find oneself (in, on) (<i>imperfective, perfective</i>)
орган	1) agency, arm; 2) member, part
папір	paper
переворот	radical change, revolution, coup
іти в наступ, піти в наступ	to attack (<i>imperfective, perfective</i>)
повалити	1) to bring down, to throw down; 2) to overthrow (<i>perfective</i>)
повстання	rebellion, rising, revolt
політика	1) policy; 2) politics
поляк, полька	Polish (<i>male, female</i>)
поразка	defeat
послаблювати, послабити	1) to weaken, to make weak(er); 2) to loosen, to relax (<i>imperfective, perfective</i>)
проголошувати, проголосити	to proclaim, to announce, to declare (<i>imperfective, perfective</i>)
протівник	adversary, opponent, enemy
рóżпач	despair, despondency
селянський	peasant (<i>adjective</i>)
символічний	symbolic(al)
ставатися, статися	to happen, to occur, to take place (<i>imperfective, perfective</i>)
хаос	chaos, mess
шанс	chance

